

Co-funded by
the European Union

РОЗВИТОК НАВИЧОК ЧИТАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**Developing Reading Skills
With and Through Digital Technologies**

Програма: KA220-HED – Партнерство у сфері вищої освіти,
Project 2022-1-EE01-KA220-HED-000089331 – eRead

Co-funded by
the European Union

**Erasmus+ KA220-HED –
Партнерство у сфері вищої освіти/
співробітництво в проекті програми
вищої освіти
«Розвиток навичок читання за
допомогою цифрових технологій»
(eRead) 01.12.2022. – 30.11.2025**

ЗНУ (ZNU, Zaporizhzhia National University) – учасник міжнародного проекту «Erasmus+» «eRead», який фінансується ЄС.

Проект спрямований на суттєве вдосконалення підходів до викладання мов за допомогою цифрових інструментів.

Co-funded by
the European Union

ПАРТНЕРИ ПРОЄКТУ:

Нарвський коледж Тартуського
університету (Естонія, головний партнер)
Фонд інтеграції (м. Нарва, Естонія)
Дитячий садок «Сад трав Раквере»
(м. Раквере, Естонія)
Приморський університет
(м. Копер, Словенія)
Народний університет
(м. Копер, Словенія)
Латвійський університет (м. Рига, Латвія)
Латвійська мовна агенція
(м. Рига, Латвія)
Запорізький національний університет
(Україна)
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна (Україна)

Co-funded by
the European Union

ЗАВДАННЯ ПРОЄКТУ

- розробити модуль «Навчання цифровому читанню» та інтеграція його в курс «Методика викладання мов»;
- запропонувати курс підвищення кваліфікації вчителям мов, щоб забезпечити широке поширення ідей проєкту в країнах-партнерах;
- розробити електронний курс для покращення мовних навичок населення країн-партнерів з естонської, словенської, української та латвійської мов.

КОМАНДА ПРОЄКТУ

Co-funded by
the European Union

**МАРИНА
ЗАЛУЖНА**

**ОЛЬГА
СТАДНІЧЕНКО**

**НАТАЛЯ
НАДТОЧІЙ**

**ІРИНА
БАКАЛЕНКО**

**ОЛЕНА
ШУЛЬГА**

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

професійний курс
для вчителів

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ ЯК БАЗОВА НАВИЧКА СЬОГОДЕННЯ. ВИДИ ЧИТАННЯ. ЦИФРОВЕ ЧИТАННЯ

професійний курс
для вчителів

Co-funded by
the European Union

- КАНДИДАТКА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
- ДОЦЕНТКА КАФЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
- ТРЕНЕРКА З МЕДІАГРАМОТНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ
- КООРДИНАТОРКА «ШКОЛИ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК» ТА «ШКОЛИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ» ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ М. ЗАПОРІЖЖЯ
- КООРДИНАТОРКА «ШКОЛИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗНУ
- УЧАСНИЦЯ ПРОЄКТІВ: «ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ: ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ»; «МЕДІАГРАМОТНІСТЬ: ЗАСТОСОВУВАТИ НЕ МОЖНА ВІДМОВИТИСЬ»; «ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: СТАЛІСТЬ, ІНКЛЮЗІЯ ТА КРЕАТИВНІСТЬ»; «РОЗВИТОК НАВИЧОК ЧИТАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»; «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ПЕРСПЕКТИВІ: ОСВІТА, МЕДІА, МИСТЕЦТВО»

БАКАЛЕНКО ІРИНА МИКОЛАЇВНА

Co-funded by
the European Union

ПРАВИЛА РОБОТИ НА ТРЕНІНГУ

ПРАВИЛА ТРЕНІНГУ

Підписати ім'я і прізвище та увімкнути камери протягом усього тренінгу

Можна реагувати смайликами в ZOOMi

Вимкнути мікрофон, коли не говоримо

таймінг

правило активності

Використовувати чат або QR-коди для переходу за посиланнями тренерів

правило піднятої руки

ПОЗИТИВНИЙ НАСТРІЙ

Правила

Highlight New Show Private

Co-funded by
the European Union

ЯКИЙ ТИ ГЕРОЙ МУЛЬТИКУ?

Емоційне налаштування

Co-funded by
the European Union

ЗНАЙОМСТВО УЧАСНИКІВ

Напишіть, будь ласка, на онлайн-
дошці інформацію
про себе:

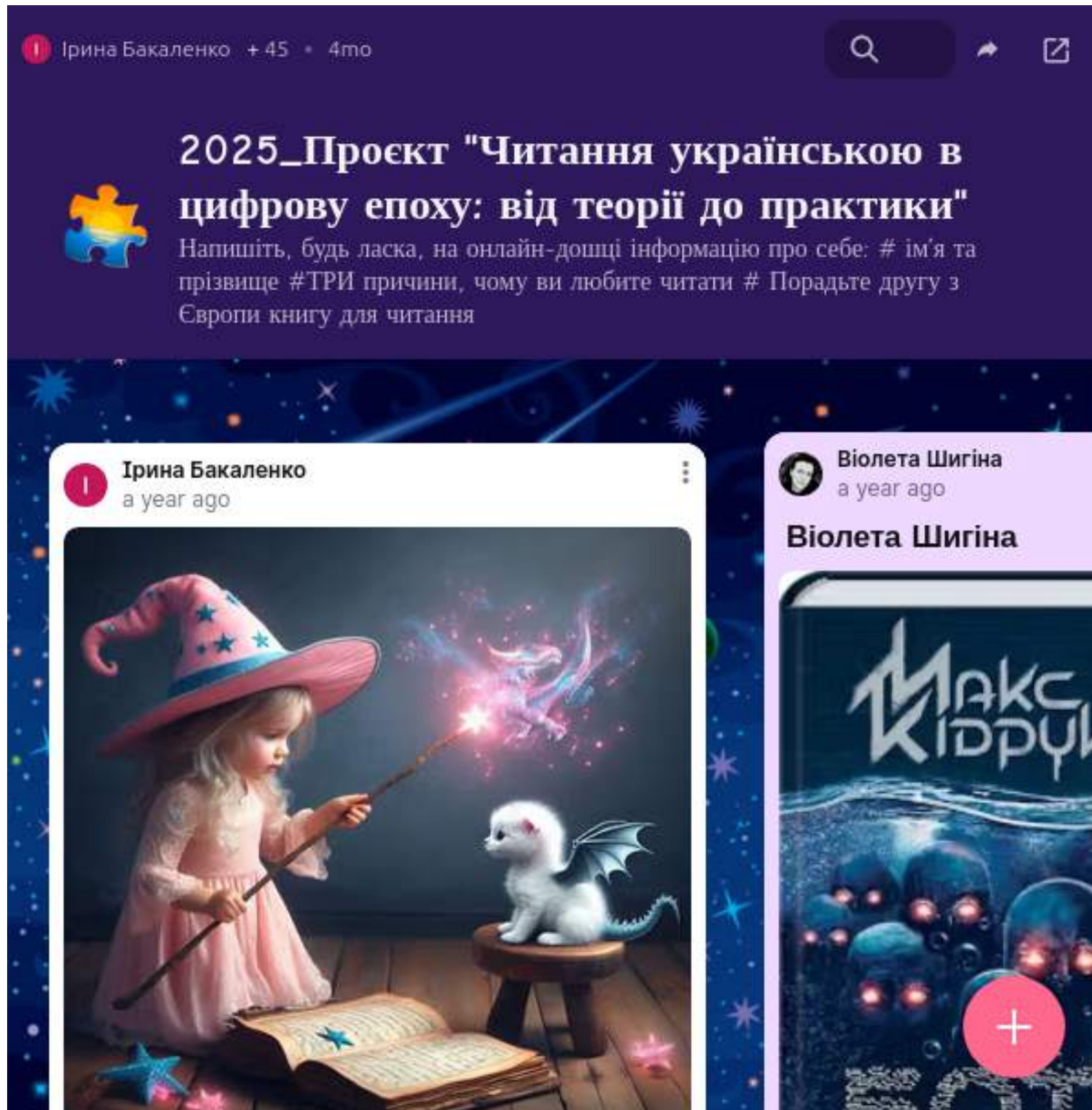
ім'я та прізвище

#ТРИ причини,

чому ви любите читати

Порадьте другу з Європи книгу для
читання українською мовою.

Обґрунтуйте свій вибір

100 ПРИЧИН ДЛЯ ЧИТАНИЯ

Co-funded by
the European Union

100 REASONS TO READ

naturalbeachliving.com

1. Helps you learn new things
2. Go on an adventure without leaving your house
3. Expand your vocabulary
4. Learn from someone else
5. Sharpens your brain
6. Helps you grow
7. Relaxes you
8. You can try different genres
9. Helps your spelling
10. Makes you happier
11. Increases worldview
12. Helps you dream big
13. Makes you think
14. Helps increase emotional intelligence
15. Lets you learn about new people
16. Kills boredom
17. Shows you a new perspective
18. Challenges your perspective
19. Helps improve your writing
20. Shows you what's possible
21. Helps you focus
22. Improves conversational skills
23. Inspires you
24. Makes you a better leader
25. Gives you fresh ideas
26. Increases attention span
27. Helps you learn a new skill
28. Makes history easier to remember
29. Helps problem solving skills
30. It's fun
31. Helps spend time off electronics
32. Increases reading speed
33. Teaches you fun facts
34. Inexpensive
35. Helps you appreciate new things
36. To explore new places
37. You get to visit the library more
38. Encourages you to think
39. Travel back in time
40. Travel forward in time
41. Travel to a new world!
42. Increases concentration
43. Helps with development
44. Develop empathy
45. Gives you something to do
46. Boosts brain power
47. Helps you in school
48. Takes you on a journey
49. Relieves stress
50. Temporarily escape reality
51. Variety of options
52. Keeps your brain busy
53. Can be great for bonding time
54. Helps you speak better
55. Improves critical thinking
56. Helps you feel smarter
57. Learn something new
58. Great for all age ranges
59. Easily portable
60. Helps you sleep before bed
61. Find inspiration
62. Helps your grammar
63. Improve language skills
64. Builds self confidence
65. Inspires you to try something new
66. Brightens your day
67. Shows you more than the movie
68. Learn about your country's history
69. Gives you something to think about
70. Makes you wonder
71. Experience another culture
72. Keeps you busy
73. Builds self esteem
74. It's entertaining
75. Stimulate your brain
76. Great for self improvement
77. Helps your communication
78. Can make you feel any emotion
79. Gives you something to discuss
80. Makes you feel good
81. Can help you meet new people
82. You can do it anywhere
83. Improve language skills
84. Increases comprehension
85. Helps with story telling
86. Learn how the world works
87. Fuels your imagination
88. Makes you curious
89. Improves your memory
90. Learn more about language
91. Read at your own pace
92. Challenges you
93. Boosts creativity
94. Helps you tell stories better
95. Gives you something to talk about
96. You can read aloud
97. You can read with a friend
98. You can read by yourself
99. There are so many good books
100. Because you can!

Co-funded by
the European Union

КОРИСТЬ ВІД ЧИТАННЯ

Користь від читання

За 6 хвилин читання можна:

знизити стрес
на 60%

розслабити
м'язи

уповільнити
серцебиття

У порівнянні з цими заняттями,
читання знижує стрес більше на:

68%
прослуховання
музики

100%
чаювання

300%
прогулянка
на вулиці

600%
відеоігри

Читання покращує:

фізичний
стан

емпатію

ментальне
здоров'я

Джерело: <https://surl.li/fhwiki>

Джерело: <https://surl.li/rorvft>

Користь від читання книг

Джерело: <https://surl.li/yhvwxo>

Co-funded by
the European Union

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ/НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ, ЩО ОБГОВОРЮЮТЬСЯ:

- механізми читання в різних середовищах і різних форматах, зокрема динамічному цифровому,
- вплив інформаційного середовища на зорове сприйняття та розпізнавання тексту,
- проблеми вимірювання рівня розуміння тексту та пошук ефективних методів його підвищення, оцінка та вдосконалення рівнів читацької грамотності.

Co-funded by
the European Union

ДОКУМЕНТИ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ СФЕРУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

- Концепція реформування загальноосвітньої школи «Нова українська школа» (2016)
- Закон України «Про освіту» (2017)
- Державний стандарт початкової освіти (2018)
- Державний стандарт базової середньої освіти (2020)
- Державний стандарт профільної освіти (2024)

ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ФОРМУЄ ПОЧАТКОВА / БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

СПІЛЬНІ ДЛЯ ВСІХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НАСКРІЗНІ ВМІННЯ

Co-funded by
the European Union

ЧИТАЦЬКА ГРАМОТНІСТЬ

це розуміння, використання, оцінювання, усвідомлення текстів і виявлення інтересу до них для досягнення певних цілей, розширення своїх знань і розвитку читацького потенціалу, готовності до активної участі в житті суспільства».

Міжнародний проект PISA

PISA

Programme for International Student Assessment

Co-funded by
the European Union

МІЖНАРОДНИЙ ПРОЄКТ PISA

стверджує, що читацька компетентність включає такі групи навичок:

- знаходження необхідної інформації в тексті;
- інтерпретація інформації (окремої інформації та тексту в цілому; порівняння та узагальнення висвітлених у тексті думок;
- оцінювання текстів (критичне осмислення змісту тексту та форм вираження; виявлення суперечливої та неправдивої інформації;
- оцінка достовірності інформації; вибір і застосування необхідних і відповідних стратегій читання для вирішення певного завдання.

Co-funded by
the European Union

РЕЗУЛЬТАТИ ЗНО / НМТ

З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

- завдання на розбір окремих мовних одиниць та їх функціонального навантаження в тексті – складні для учасників;
- більше 50% учасників не змогли навести приклади з власного читацького, мистецького, соціального досвіду чи історичного досвіду людства для аргументації своєї думки;
- половина випробуваних не знали, як сформулювати свою позицію щодо запропонованого питання та аргументовано підтвердити її;
- значна частина тестованих не знала текстів більшості актуальних літературних творів, не володіла достатніми знаннями з
- теоретичні лінгвістичні та літературознавчі концепції.

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ ЯК ЖИТТЄВА СТРАТЕГІЯ

Уряд схвалив Стратегію розвитку читання на 2023–2032 роки «Читання як життєва стратегія», розроблену Міністерством культури та інформаційної політики. Її реалізація має створити умови не тільки для формування звички й потреби у читанні всіх українців, а й є складовою гуманітарної безпеки України.

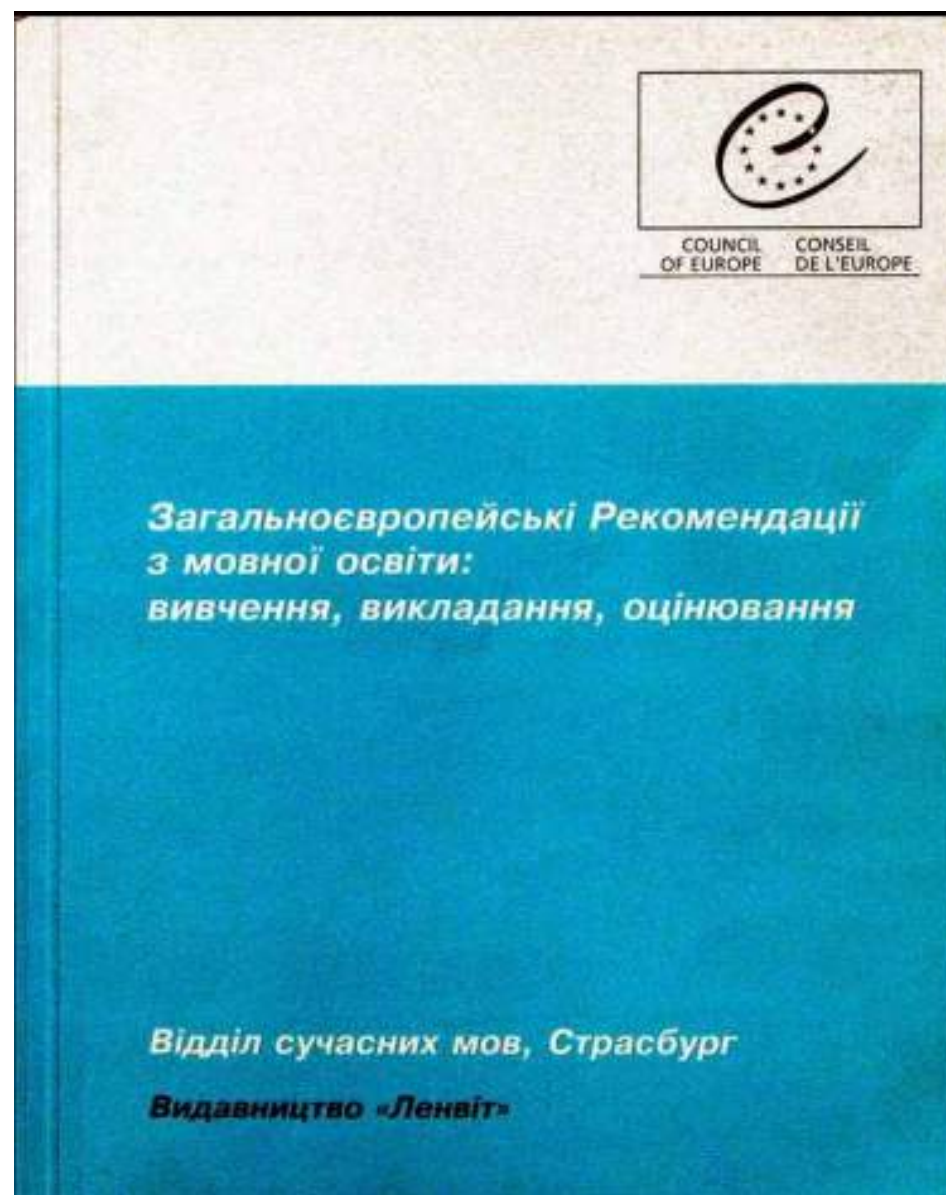

Co-funded by
the European Union

«ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З МОВ»

визначають досвід читання учнів / студентів у процесі їхнього навчання. Цей документ виділяє 5 типів читання для рівнів від A1 до C2:

- читання для загального розуміння тексту;
- читання, пов'язане з листуванням;
- читання для орієнтування;
- читання для інформації та аргументації;
- читання інструкції.

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ

- рецептивний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на сприйняття та розуміння писемного тексту;
- читання є складником комунікативної діяльності людини, оскільки забезпечує писемну форму спілкування;
- складається із двох процесів: техніки читання тексту та його розуміння;
- процес сприйняття та активної переробки інформації, графічно закованої відповідно до системи тієї чи іншої мови

Co-funded by
the European Union

ПЕРЕВАГИ ЧИТАННЯ

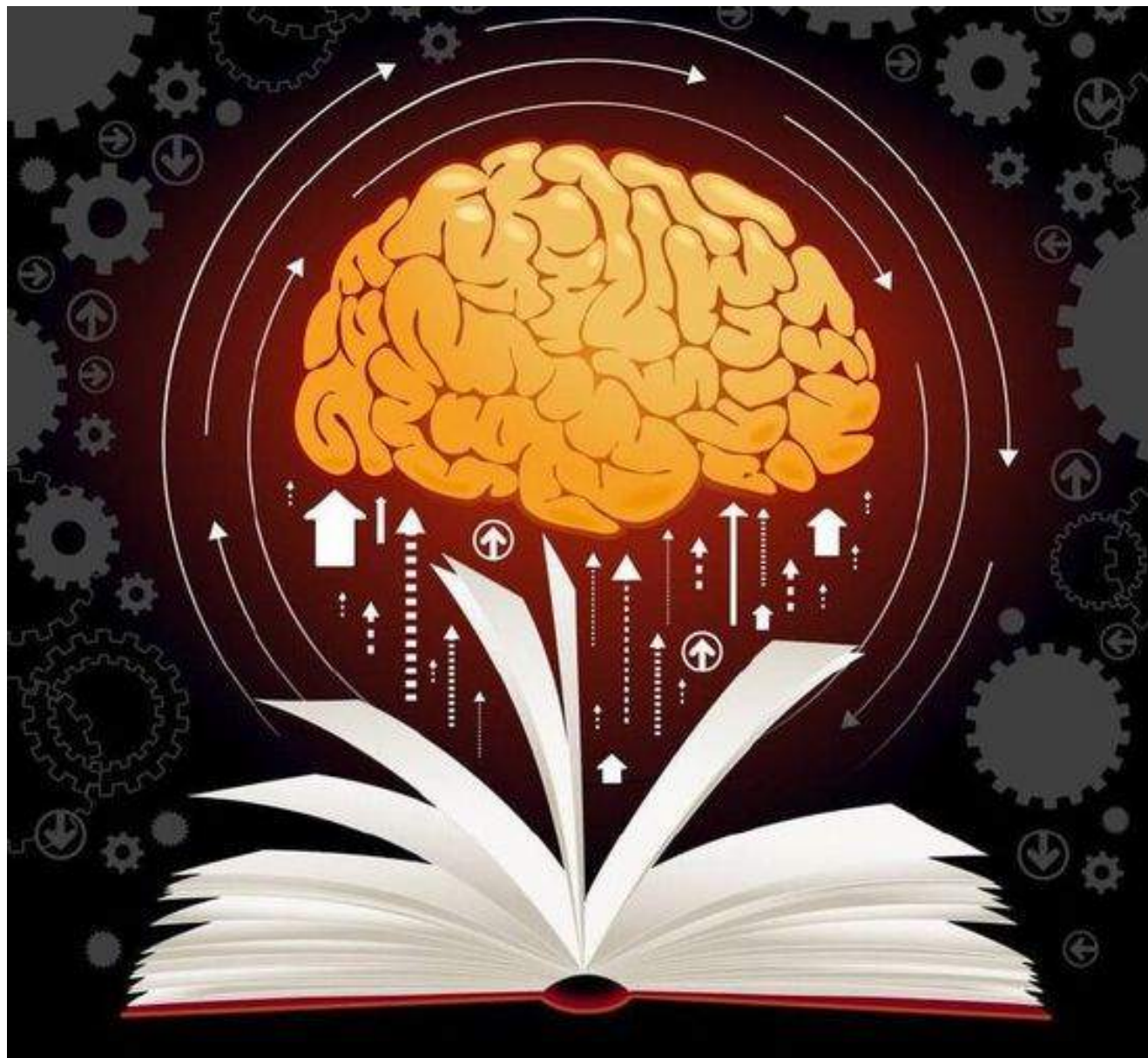
- сприйняття і розуміння інформації використовується асоціація «форма – значення». Вона пов'язана не зі слуховою формою сприйняття інформації, а із зоровою.
- кожне слово знаходиться в оточенні інших, які складають певний контекст, до прочитання якого можна повернутися неодноразово;
- наявність у свідомості чітких символів для розуміння тексту, як при говорінні або аудіюванні є не обов'язковою;
- з прочитаного тексту легше відтворити ситуацію його ситуативно-сміслового створення

Co-funded by
the European Union

Тоні Бьюзен, британський психолог

- Читання часто характеризується як "витяг з книги того, що в неї заклав автор", але насправді воно заслуговує на повніше визначення, яке може звучати так:
- читання – процес взаємовідносин індивіда зі знаковою інформацією.
- Зазвичай воно є візуальним аспектом вчення і складається з семи кроків.
- 1. Розпізнавання. Знання знаків алфавіту.
- 2. Асиміляція. Фізичний процес, при якому світлові промені відбиваються від слова та сприймаються оком, а потім сигнал через оптичний нерв посилається головному мозку.

Co-funded by
the European Union

Тоні Бьюзен, британський психолог

- 3. Внутрішня інтеграція. Процес з'єднання всіх частин інформації, що зчитується, з іншими відповідними розділами.
- 4. Зовнішня інтеграція. Аналіз, критика, відбір та відхилення. Залучення всього обсягу попереднього знання до сприйняття нового та встановлення відповідних зв'язків.
- 5. Збереження. Основне збереження інформації. Недостатньо, якщо за ним не відбувається відтворення.
- 6. Відтворення. Здатність витягти зі сховища те, що необхідно, і переважно тоді, коли це необхідно.
- 7. Комунікація. Використання інформації. Включає важливий елемент – мислення.

Co-funded by
the European Union

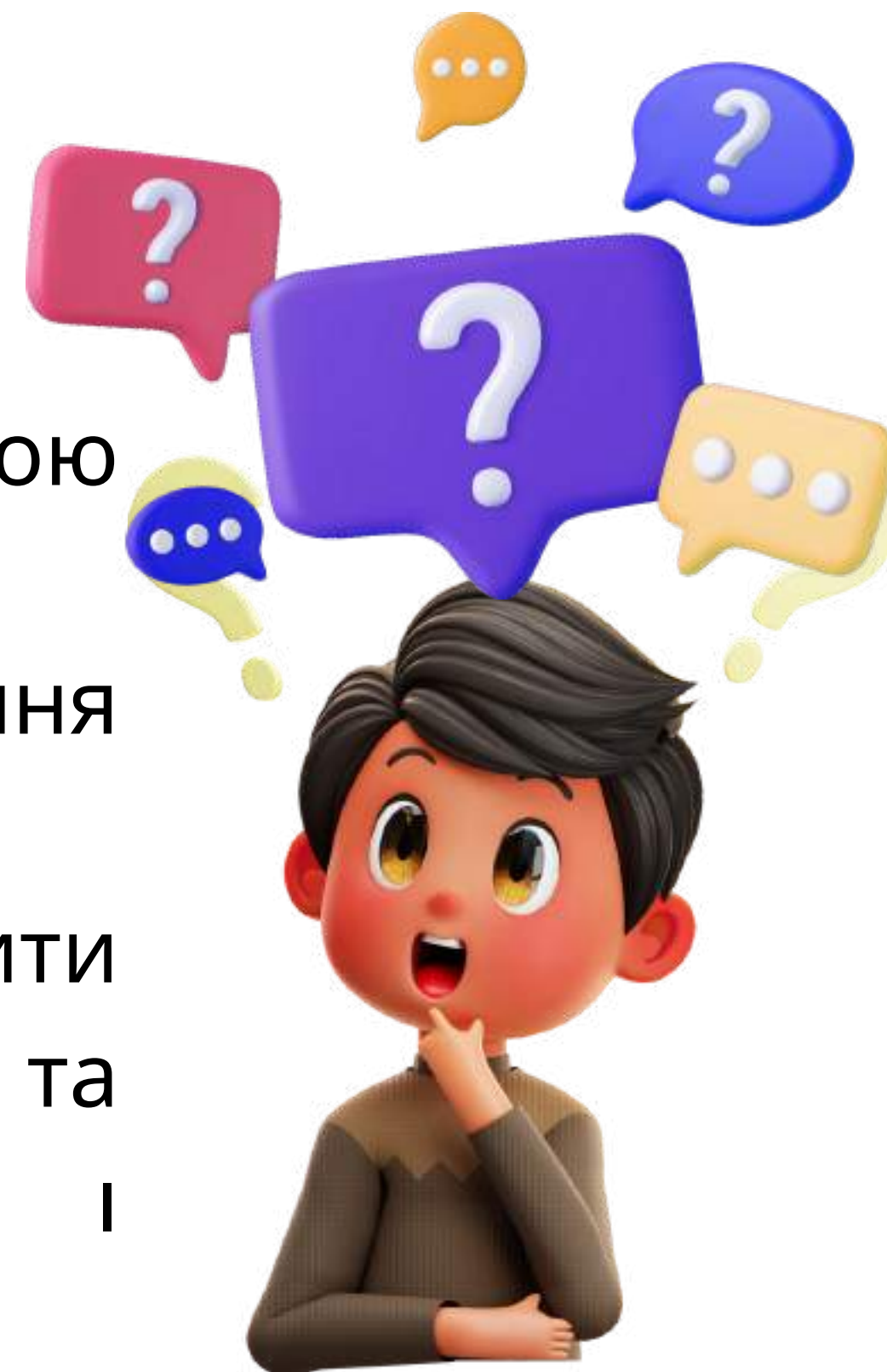
ГРУПОВА РОБОТА

Обговорення у групах:

📌 Пригадайте, як ви вчилися читати рідною мовою;

📌 Пригадайте, як ви вчилися читати читання мовою другою/іноземною

💡👥 Після обговорення в групах: представити результати обговорення. Порівняйте, спільне та відмінне між читанням рідною мовою і читанням другою/іноземною мовою

[https://padlet.com/mediagramotnist77/2024 - 2-hgakpe242mq4ziyf?
frame_id=page%3AfqYKbEtfmWauM4n512_Vi](https://padlet.com/mediagramotnist77/2024-2-hgakpe242mq4ziyf?frame_id=page%3AfqYKbEtfmWauM4n512_Vi)

Co-funded by
the European Union

ЗАЛЕЖНО ВІД МЕТИ ЧИТАННЯ ВИОКРЕМЛЮЮТЬ ВИДИ ЧИТАННЯ

- ознайомлювальне (читання із розумінням основного змісту прочитаного);
- вивчаюче (читання із повним розумінням прочитаного, включаючи деталі);
- переглядове (читання із вилученням необхідної (вибіркової) інформації).


```

graph TD
    Root[Види, форми, способи читання.] --- Types[Види читання]
    Root --- Forms[Форми читання]
    Root --- Methods[Способи читання]

    Types --- Aloud[Вголос (голосно)]
    Types --- Silent[Мовчазно (читання про себе)]

    Aloud --- Paragraph1[Параграф]
    Aloud --- Types2[Види читання]
    Silent --- Paragraph2[Параграф]
    Silent --- Types2

    Forms --- Aloud2[ВГОЛОС (голосно)]
    Forms --- Types2

    Aloud2 --- Group[групове (в парах)]
    Aloud2 --- Collective[колективне]
    Aloud2 --- Individual[індивідуальне]

    Methods --- Main[Провідні]
    Methods --- Transitional[Перехідні]

    Main --- SmoothSyllabic[Плавний складовий]
    Main --- SmoothSyllabicWords[Плавний складовий з цілісним прочитуванням окремих слів]
    Main --- WholeWords[Читання цілими словами і групами слів]

    Transitional --- LetterByLetter[Побуквений]
    Transitional --- DiscontinuousSyllabic[Відривний складовий]
  
```

<https://coggle.it/diagram/Ye5ex48CBjcsH34b/t/%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B8%2C-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8%2C-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8-%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>

Co-funded by
the European Union

Залежно від опрацьованого **матеріалу** та **мети** розрізняють декілька **видів читання:**

Ознайомлювальне читання.

Мета — загальне знайомство зі змістом тексту, з'ясування його основної ідеї та проблеми, що висвітлених у ньому. У цьому випадку увагу приділяємо лише головному, тому, що є предметом пошуку, на деталі час не витрачаємо. Наприклад, такий вид читання ми можемо натрапити на вулиці, побачивши графіті на стіні чи афішу до нового мультфільму або переглядаючи стрічку новин у соціальних мережах.

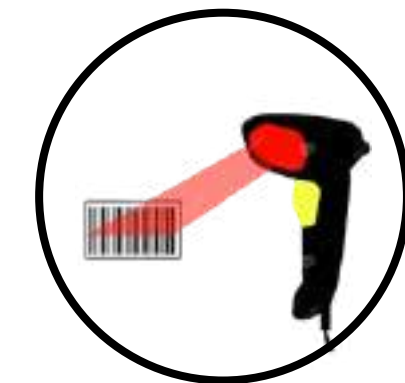
Поглиблене читання.

Цей вид передбачає, що під час читання ми будемо звертати увагу на деталі в тексті, будемо їх аналізувати й оцінювати. Наприклад, коли робимо уроки. Нам потрібно уважно прочитати завдання, щоб зрозуміти, як його виконувати.

Читання-перегляд.

Для попереднього знайомства й пошуку необхідної інформації. Наприклад, такий вид читання ми використовуємо при пошуку необхідної інформації в інтернеті. Ми розглядаємо різні джерела і шукаємо потрібні для проекту чи реферату матеріали.

Сканування.

Швидкий перегляд тексту з метою пошуку слова, факту, прізвища, назви. Наприклад, знайти інформацію про певну людину, тлумачення терміна, історичну подію тощо.

Co-funded by
the European Union

Залежно від опрацьованого **матеріалу та мети** розрізняють декілька **видів читання:**

Повторне або вивчальне.

Це повільне, вдумливе опрацювання окремих розділів і цілого твору, глибоке проникнення в його зміст, усвідомлення взаємозв'язку, послідовності всіх частин.

Швидкочитання.

Вміння швидко та ефективно сприймати інформацію з текстів. Це набір методик, що допомагають збільшити швидкість читання а також підвищити відсоток інформації, яка залишається у пам'яті людини після прочитання тексту.

Критичне читання - це активний, вдумливий і систематичний процес розуміння, оцінювання та інтерпретації письмових матеріалів чи текстів. Воно виходить за межі простого вилучення інформації і включає в себе глибокий аналіз та судження.

Co-funded by
the European Union

ЧИННИКИ, ЯКІ УСКЛАДНЮЮТЬ ПРОЦЕС ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

МОВЛЕННЄВІ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ВМІННЯ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

НАВЧАЛЬНІ ВМІННЯ ЧИТАННЯ

ВИДИ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

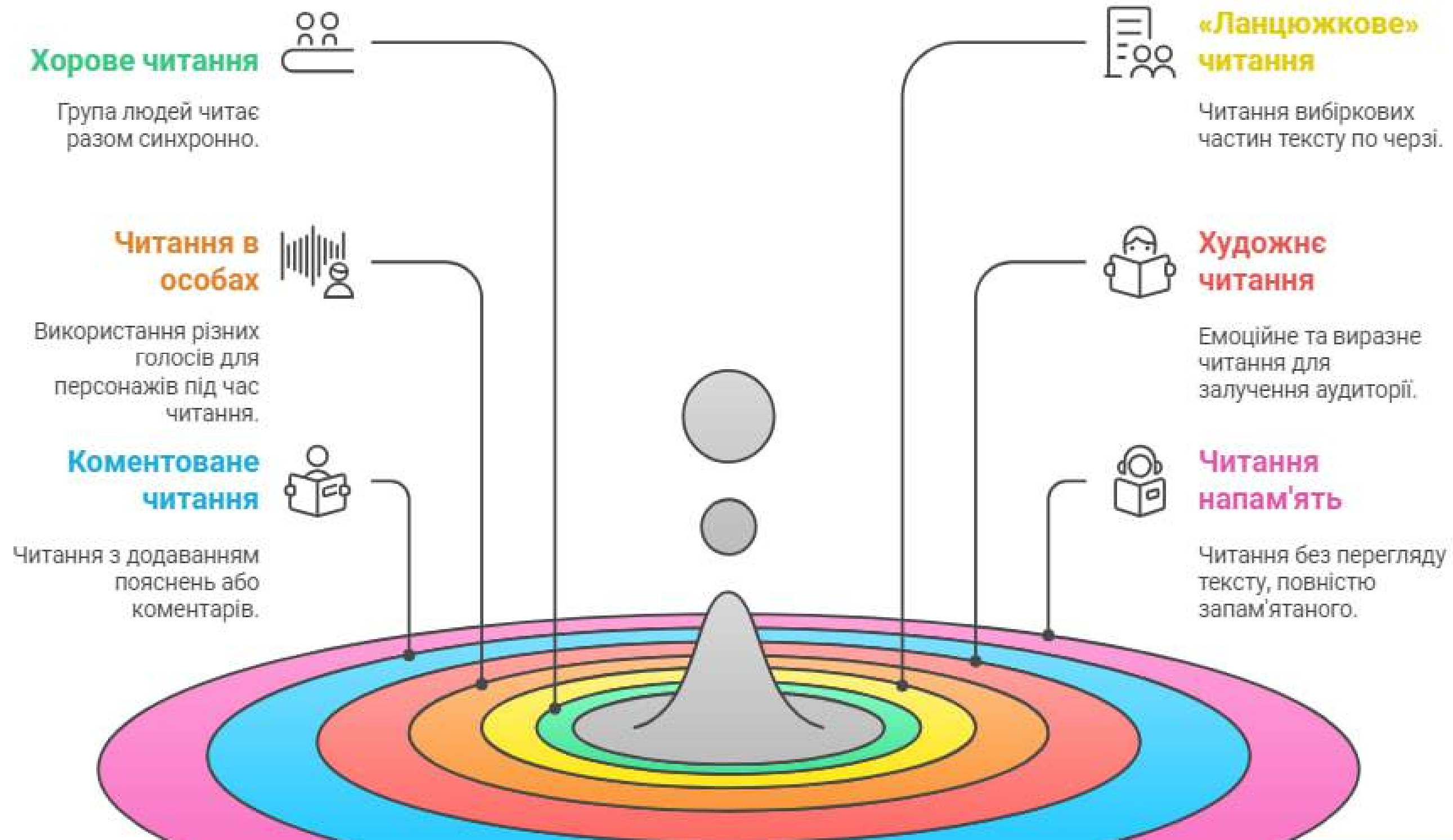
ВИДИ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

Види читання вголос

ВИДИ ЧИТАННЯ

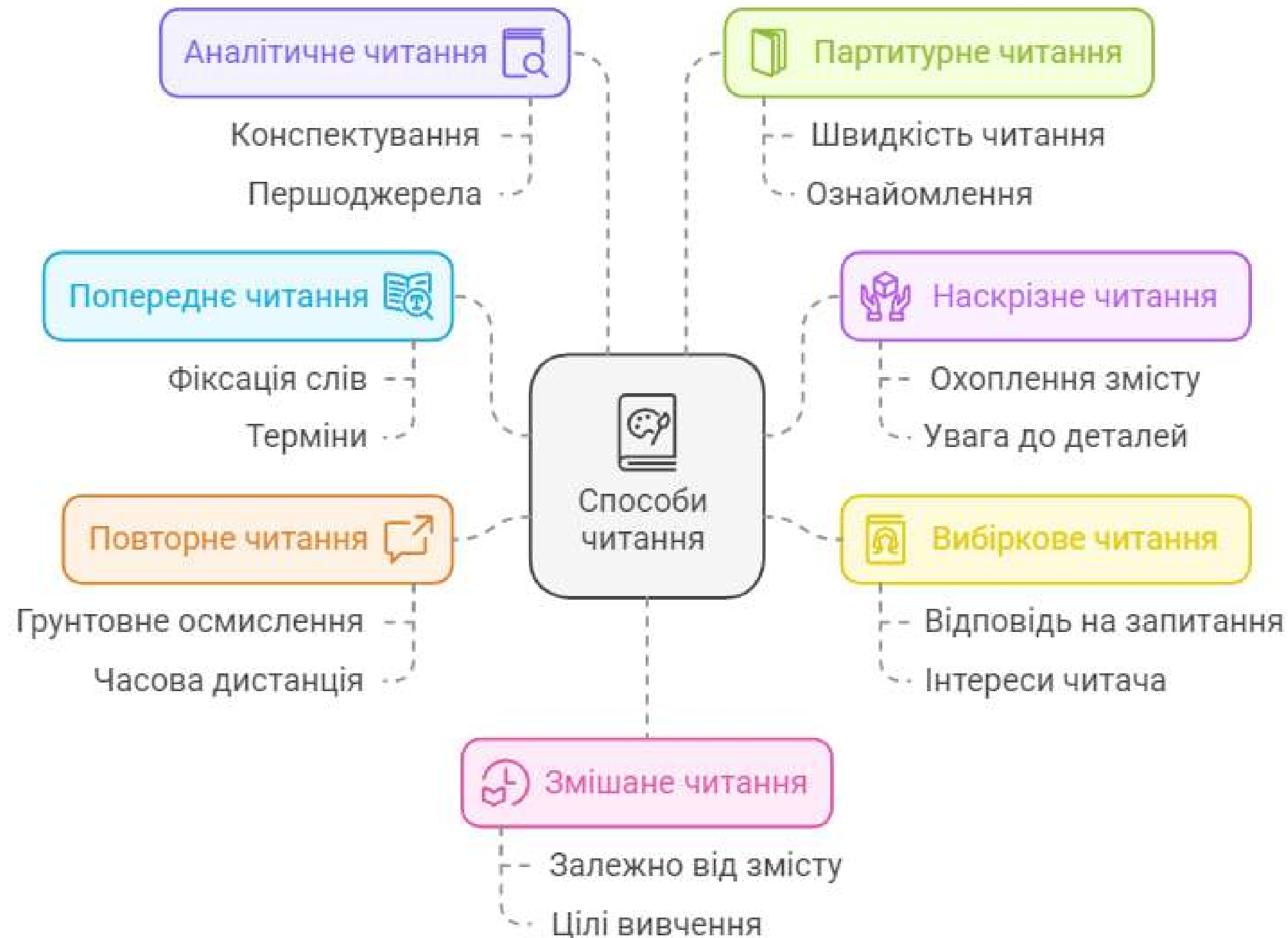
Co-funded by
the European Union

СПОСОБИ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

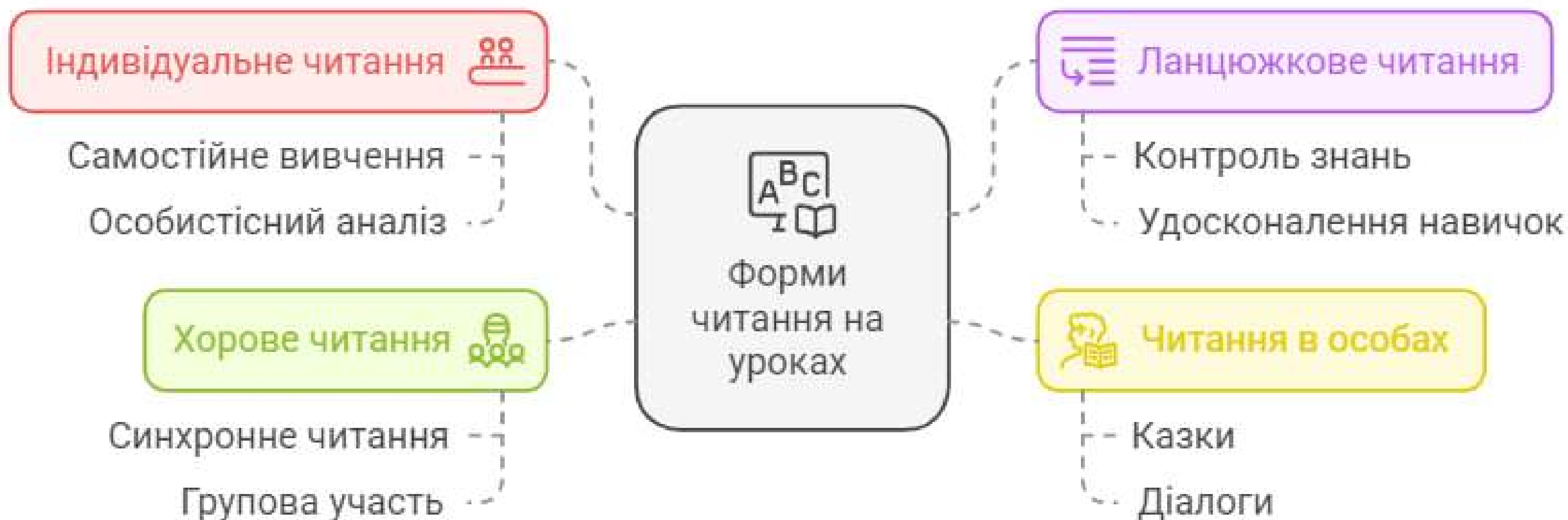
ФОРМИ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

Форми читання на уроках

ВИДИ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

Види читання (за Н.І. Гез, Н.Д. Гальськовою)

Параметри розрізнення	Вид читання			
	читання мовчки		читання вголос	
за формою читання				
за використ. логічних операцій	аналітичне читання		синтетичне читання	
за глибиною проникнення в зміст тексту	інтенсивне читання		екстенсивне читання	
за цільовими установками	вивчаюче	ознайомлювальне	переглядове	пошукове
за рівнями розуміння	повне / детальне розуміння		Загальне / глобальне розуміння	

ВИДИ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

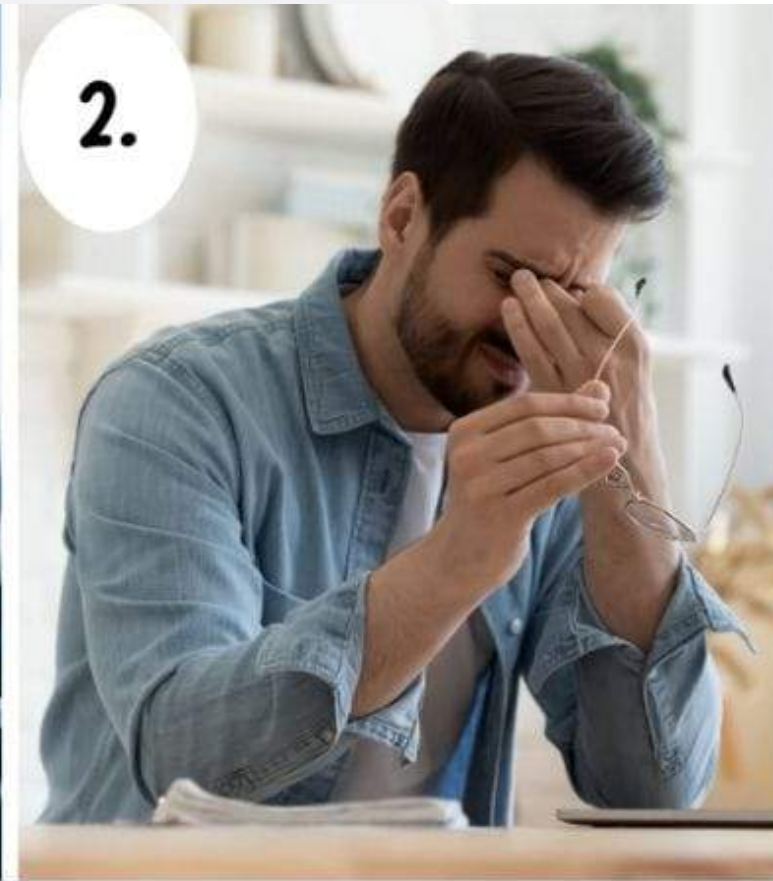

Класифікація видів читання за комунікативними цілями (за С.К. Фоломкіною)

Вид	Мета	Ступінь розуміння	Швидкість читання (слів за хв.)
Переглядове	Визначити тему	40-50 %	400-500
Ознайомлювальне	Розуміти основну інформацію	70-75 %	180-190
Вивчаюче	Розуміти повну інформацію	100 %	50-60

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

РОЗВИТОК НАВИЧОК ЧИТАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**Developing Reading Skills
With and Through Digital Technologies**

Програма: KA220-HED – Партнерство у сфері вищої освіти,
Project 2022-1-EE01-KA220-HED-000089331 – eRead

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

професійний курс
для вчителів

Co-funded by
the European Union

- КАНДИДАТКА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК
- ДОЦЕНТКА КАФЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
- ТРЕНЕРКА З МЕДІАГРАМОТНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ
- КООРДИНАТОРКА «ШКОЛИ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК» ТА «ШКОЛИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ» ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ М. ЗАПОРІЖЖЯ
- КООРДИНАТОРКА «ШКОЛИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗНУ
- УЧАСНИЦЯ ПРОЄКТІВ: «ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ: ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ»; «МЕДІАГРАМОТНІСТЬ: ЗАСТОСОВУВАТИ НЕ МОЖНА ВІДМОВИТИСЬ»; «ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: СТАЛІСТЬ, ІНКЛЮЗІЯ ТА КРЕАТИВНІСТЬ»; «РОЗВИТОК НАВИЧОК ЧИТАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»; «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ПЕРСПЕКТИВІ: ОСВІТА, МЕДІА, МИСТЕЦТВО»

БАКАЛЕНКО ІРИНА МИКОЛАЇВНА

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Правила роботи на тренінгу

ПРАВИЛА ТРЕНІНГУ

- Підписати ім'я і прізвище та увімкнути камери протягом усього тренінгу
- Можна реагувати смайликами в ZOOM!
- Вимкнути мікрофон, коли не говоримо
- таймінг
- правило активності
- Використовувати chat або QR-коди для переходу за посиланнями тренерів
- правило підняти руки
- ПОЗИТИВНИЙ НАСТРІЙ

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Визначимо наш настрій

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

ІНТЕРАКТИВНА ВПРАВА: Ваші асоціації зі словосполученням «Цифрове читання»

Co-funded by
the European Union

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ/СТУДЕНТІВ ДО ЧИТАННЯ ЗУМОВЛЕНІ

ОСОБЛИВОСТЯМИ ЦИФРОВОЇ ЕПОХИ: ПЕРЕВАНТАЖЕНІСТЬ ІНФОРМАЦІЄЮ (ЕРА СУЦІЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ); СУЧАСНИЙ СВІТ – ЦЕ СВІТ БЕЗ ПРАВА НА ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ; НЕМОЖЛИВІСТЬ СКОНЦЕНТРУВАТИСЯ ПІД ЧАС ЧИТАННЯ ТЕКСТУ ВЕЛИКОГО ОБСЯГУ; ЗАГЛИБЛЕННЯ У ВІРТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР, ІНОДІ ЗА РАХУНОК ЖИВОГО СПІЛКУВАННЯ; ВТРАТА ЗДАТНОСТІ ЗАПАМ'ЯТОВУВАТИ; РОЗКВІТ БЕЗГРАМОТНОСТІ. ЦИФРОВА ЕПОХА – ЦЕ ІСТОРИЧНИЙ ПЕРІОД, ЯКИЙ ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ ШИРОКИМ ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ІНТЕРНЕТУ В УСІХ СФЕРАХ ЖИТТЯ, ВКЛЮЧАЮЧИ ОСВІТУ, РОЗВАГИ, КОМУНІКАЦІЇ ТА РОБОТУ. ЦЕ ПЕРІОД, КОЛИ ІНФОРМАЦІЯ ДОСТУПНА В ЕЛЕКТРОННОМУ ФОРМАТІ, ІНТЕРАКТИВНІСТЬ І ОНЛАЙН-СПІЛЬНОТИ ГРАЮТЬ ВАЖЛИВУ РОЛЬ У СПРИЙНЯТТІ ТА ОБРОБЦІ ІНФОРМАЦІЇ

Co-funded by
the European Union

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ

ЦИФРОВОЮ ТРАНСФОРМАЦІЄЮ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЗНАЧНО ЗМІНЮЮТЬ СПОСОБИ НАВЧАННЯ ТА ДОСТУПУ ДО НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ. СТУДЕНТИ ОТРИМУЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЧИТАТИ В ЕЛЕКТРОННОМУ ФОРМАТІ, ВИКОРИСТОВУВАТИ ОНЛАЙН-РЕСУРСИ, ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ ТА ІНТЕРАКТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАТФОРМИ. РОЗУМІННЯ, ЯК МОТИВУВАТИ СТУДЕНТІВ В ЦЬОМУ НОВОМУ ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ, Є НАДЗВИЧАЙНО ВАЖЛИВИМ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ. ОТЖЕ, СУЧАСНА СИСТЕМА ОСВІТИ МАЄ ПЕРЕСТАТИ БУТИ СИСТЕМОЮ ДУБЛЮВАННЯ ЗНАЬ І ПЕРЕТВОРИТИСЯ У СИСТЕМУ СТВОРЕННЯ ЗНАЬ

Джорджс Сименс,
сучасний дослідник в галузі освіти

Co-funded by
the European Union

ЗМІНА ЧИТАЦЬКИХ ЗВИЧОК ТА УПОДОБАНЬ: ІНШИЙ ЧИТАЧ

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ ЯК ПОТРЕБА У СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Evolution of books

To read = to enjoy

To read = to explore yourself and the environment

Textbooks, even e-books, seem boring
without likes and videos

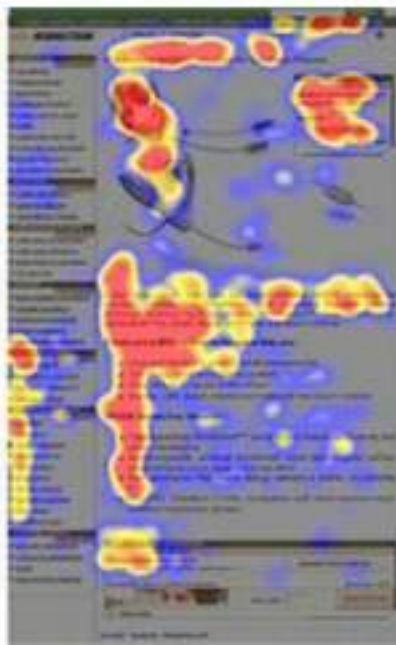
Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ = СКАНУВАННЯ

READING = SCANNING

Analysis of the eye motion of the Internet users

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ ТА ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ

 The importance of reading competence in today's world

Co-funded by
the European Union

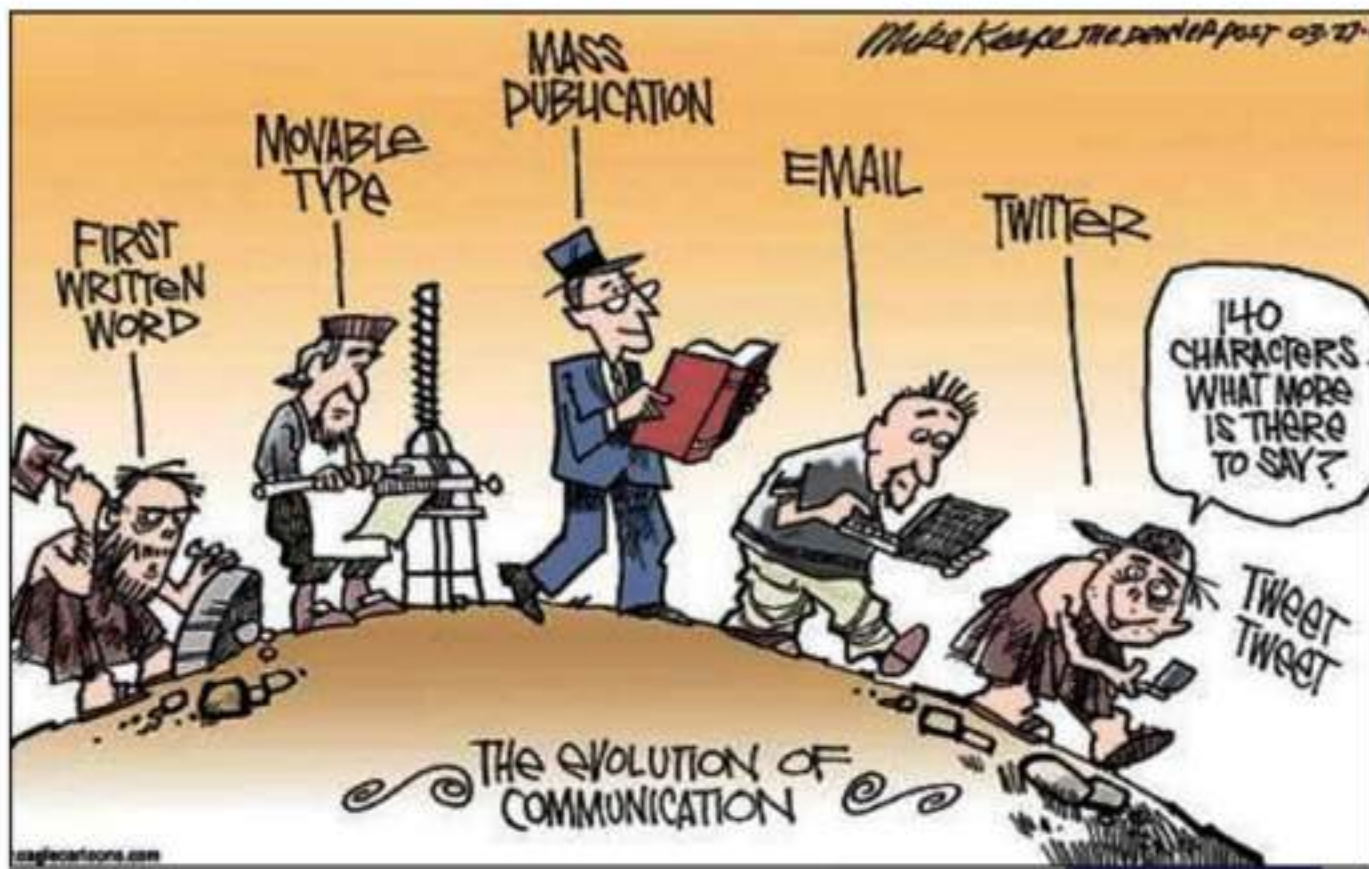
ЧИТАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ

ЕВОЛЮЦІЯ ЧИТАННЯ

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Еволюція читання в епоху цифрових технологій

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Цифрове читання: Виклики та Навички

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Вплив сучасних практик читання на розуміння тексту

Звички читання покоління Z

Застосування
цифрових звичок до
традиційних текстів

Читання зі скролінгом

Швидке
прокручування тексту
для пошуку ключової
інформації

Кліпове мислення

Переплівання між
фрагментами
інформації
швидкими темпами

Читання зі скрімінгом

Поверхове читання
для швидкого
ознайомлення з
інформацією

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Дослідження практик цифрового читання

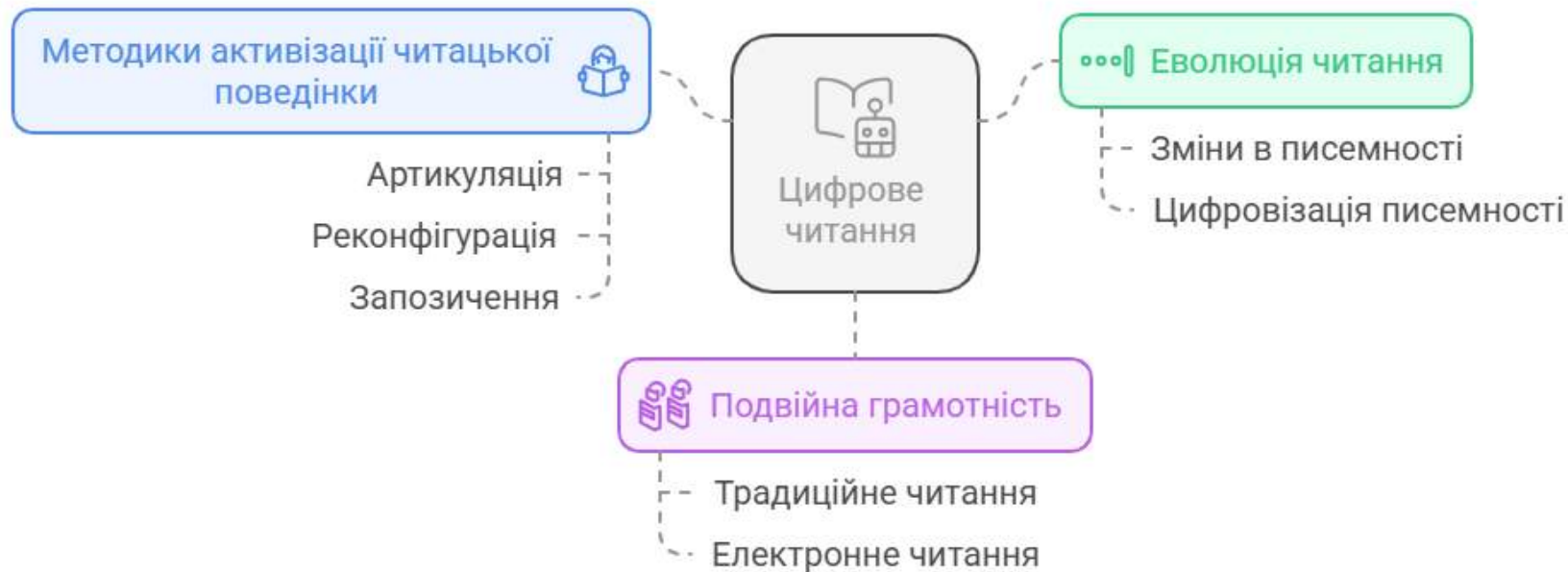

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Еволюція читання в епоху цифрових технологій

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

цифрове читання, яке часто включає електронні книги та онлайн-контент, визначається як **навігаційне читання**. Цей метод передбачає взаємодію з нелінійними гіпертекстовими структурами, що дозволяє використовувати різні стратегії та стилі читання, адаптовані до конкретних потреб інформації.

Цифровий **читання є гнучким** та може адаптуватися до уподобань читання та змін методу.

Для цифрового читання **середовище має вирішальне значення**, вимагаючи доступу до технологій та навичок їх використання, підкреслюючи потребу в навичках цифрової грамотності в сучасній освіті.

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

В. Граф класифікує цифрове читання як **участь** завдяки унікальній динаміці та складності, які привносять нові медіа, пропонуючи різноманітні можливості участі.

Ця форма читання **вимагає підвищених навичок**, особливо під час інтернет- досліджень на певні теми.

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Знайомство

з теоріями цифрового читання:

Асоціація ідей або змісту

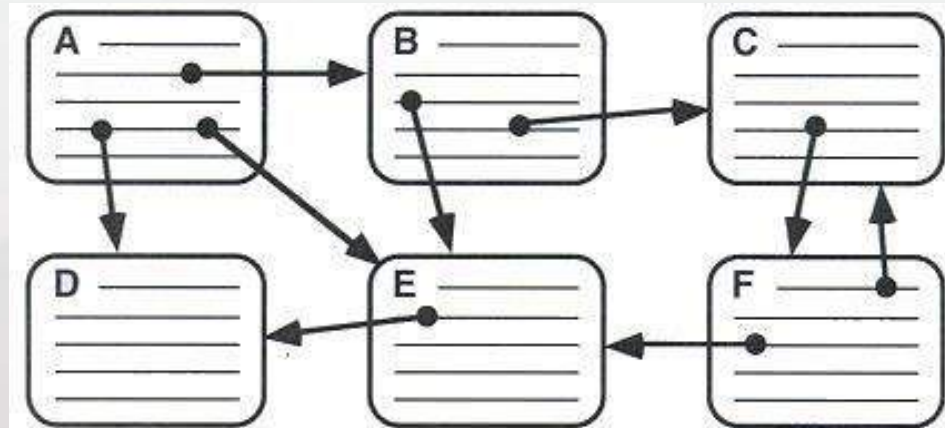
Непослідовне представлення ідей або змісту

Нелінійний і динамічний

Вміст не зв'язаний структурою, і не завжди пов'язаний з попередніми знаннями або асоціаціями

(Nielsen, 1995, 1999; Brown, 2000; Landow, 2006)

Теорія гіпертексту

(Шрайбер, 1999)

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Навігаційне читання
(Приклади ресурсів

використовуються в процесі навчання)

4

The Importance of Navigation in Online Reading: Think, then Click

Not only are certain text-processing skills particularly important when reading on line, readers must also be able to navigate through and among different texts. This chapter describes students' digital navigation abilities and examines the relationship between navigation skills and performance in digital reading.

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Знайомство з теоріями цифрового читання:

- Феноменологія читання найчастіше використовується для опису процесу читання традиційного, лінійного тексту. Тим не менш, це також може бути проблемою для теорії гіпертексту в описі цифрового читання.
- Його мета — описати **досвід читання**. Читання – це свідомо діяльність і акт спілкування. Читач не сприймає весь текст відразу, тому в будь-який момент читач зосереджується лише на одній частині тексту.

(Carusi, 2006)

Феноменологія читання

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Спільне читання

(Lankshear & Knobel, 2008; Graf, 2015;
Jenkins, 2006)

(Приклади ресурсів, які використовуються в
процесі навчання)

Reading on-screen vs reading in print: What's the difference for learning?

October 11th, 2016, by Lisa Alcott

How well do your students learn when they read online? What are the outcomes of on-screen reading compared with reading in print?

Implications from current research

Current research suggests that reading online results in lower understanding and less critical reflection. What might this mean for our students' learning and for society?

<https://natlib.govt.nz/blog/posts/reading-on-screen-vsreading-in-print-whats-the-difference-for-learning>

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Мультимодальне читання

(Приклади ресурсів, які використовуються в процесі навчання)

Why teaching creating multimodal texts is important

Creating multimodal texts is an increasingly common practice in contemporary classrooms. Easy to produce multimodal texts including posters, storyboards, oral presentations, picture books, brochures, slide shows (PowerPoint), blogs, and podcasts. More complex digital multimodal text productions include web pages, digital stories, interactive stories, animation, and film.

Student authors need to be able to effectively create multimodal texts for different purposes and audiences, with accuracy, fluency, and imagination. To do this, students need to know how meaning is conveyed through the various modes used in the text, as well as how multiple modes work together in different ways to convey the story or the information to be communicated.

Students need to know how to creatively and purposefully choose how different modes might convey particular meaning at different times in their texts, and how to manipulate the various combinations of different modes across the whole text to best tell their story (Jewitt, 2009). See: [Modes](#).

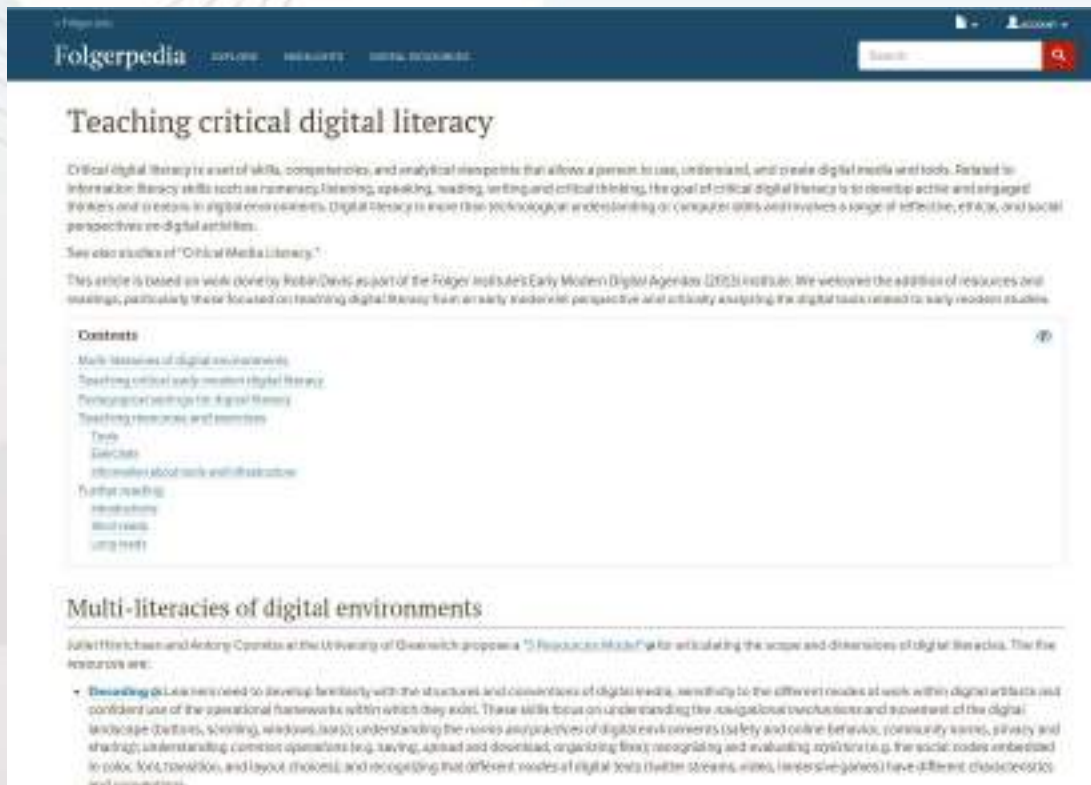
► [Why teaching EAL/D learners to create multilingual multimodal texts is important](#)

Faces by Zee Miller and David Goodman

<https://issuu.com/hnabooks/docs/faces>

Критичне читання

Folgerpedia

Teaching critical digital literacy

Critical digital literacy is a set of skills, competencies, and analytical responses that allow a person to use, understand, and create digital media and tools. Related to information literacy skills such as numeracy, listening, speaking, reading, writing, and critical thinking, the goal of critical digital literacy is to develop active and engaged thinkers and citizens in digital environments. Digital literacy is more than technological understanding or computer skills and involves a range of reflective, ethical, and social perspectives on digital activities.

See also studies of "Critical Media Literacy."

This article is based on work done by Robin Davis as part of the Folger Institute's Early Modern Digital Agenda (2013) initiative. We welcomed the addition of resources and insights, particularly those focused on teaching digital literacy from an early modernist perspective and activity exploring the digital tools related to early modern studies.

Contents

- Multi-literacies of digital environments
- Teaching critical early modern digital literacy
- Teaching critical literacy for digital literacy
- Teaching resources and exercises
- Tools
- Exercises
- Information about early modernist education
- Further reading
- References
- Work notes
- Using media

Multi-literacies of digital environments

Juliet Hirschman and Anand Cripotat at the University of Greenwich propose a "5 Resources Model" for articulating the scope and dimensions of digital literacies. The five resources are:

- **Decoding** & Literacy: need to develop familiarity with the structure and conventions of digital media, sensitivity to the different modes of work within digital artifacts and confident use of the operational frameworks within which they exist. These skills focus on understanding the navigational conventions and movement of the digital landscape (artifacts, scrolling, windows, lists); understanding the various perspectives of digital environments (safety and online behavior, community norms, privacy and sharing); understanding common operations (e.g. saving, upload and download, organizing files); recognizing and evaluating algorithms (e.g. the social codes embedded in color, font, translation, and layout choices); and recognizing that different modes of digital texts (websites, emails, interactive games) have different characteristics and conventions.

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Адаптивне читання

Adapted Text Example

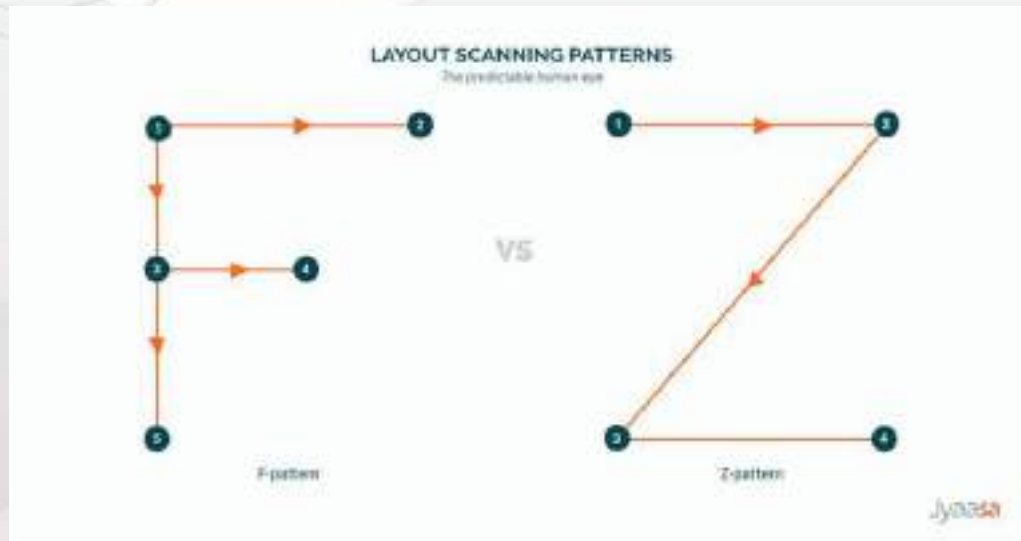
This page shows an example of a text that was adapted to meet the performance guidelines and Lexile level for an Intermediate-Mid passage. Further suggestions on how to adapt a text for target levels can be found on the previous page: [Instructions](#)

Original passage:

First, I analyzed this passage through *Lexile* and *Quantile Tools*. The passage had a range above the 1000L level. The *Lexia* analysis showed 85.75% of the vocabulary words were in the K1-K2 (1,000-2,000) word list. The *readitogram* gave a CEFR level of B2, which is equivalent to the intermediate mid-high range in the ACTFL scale. *Textalyser* shows a range of different readability index scores. The reading ease was 63.8%. There was a Coleman-Liau index of 10.3. The gunning fog index indicated a score of 11.

Стратегії навчання цифровому читанню

- **F & Z** Візерунок (Важливо для розуміння того, як дизайн і презентований цифровий вміст узгодити з природньою поведінкою читанням)

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Стратегії для навчання цифровому читанню

Лім і То, 2020

Стратегія	опис
Кілька (лінійних) шляхів читання	Учні читають цифровий текст кілька разів лінійно. Для кожного читання вони вибиратимуть іншу точку входу та шлях через цифровий текст, вибираючи різні варіанти (Jewitt, 2005). Ця стратегія читання дозволяє учням зрозуміти численні перспективи чи інтерпретації, які надає цифровий текст для розуміння прочитаного.
Чанкінг	Учні розбивають щільну інформацію в цифрових текстах, щоб полегшити обробку вмісту цифрового тексту (Sutherland- Smith, 2002; McNamara et al., 2007; Bolos, 2015).
Анотація	Учні перераховують ключові фрагменти інформації, що стосуються теми, наприклад фрази чи окремі слова, а потім групують ці фрагменти інформації, шукаючи спільні фактори. Список можна анотувати в цифровому тексті за допомогою наданих інструментів.
Створення зв'язків	Учні можуть створювати зв'язки, щоб полегшити розуміння цифрового тексту трьома способами: 1. Пов'язуючи інформацію з абзацу цифрового тексту з іншим абзацом того самого цифрового тексту. 2. Пов'язуючи інформацію (наприклад, визначення та контекстну інформацію) з іншого цифрового тексту з поточним цифровим текстом. 3. Пов'язуючи інформацію в цифровому тексті з контекстом реального світу (Park & Kim, 2016).

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Стратегії для навчання цифровому читанню

Стратегія	ОПИС
Скімінг	Швидко переглядайте текст, щоб отримати загальне уявлення про текст та знайти конкретну інформацію.
Сканування	Пошук конкретної інформації, такої як дати, імена чи статистика.
Поглиблене читання	Ретельно вивчіть текст, щоб зрозуміти його зміст.
Критичне читання	Оцінка достовірності, аргументів і доказів, наведених у тексті.
Навігаційне читання	Використання гіперпосилань і цифрових інструментів для ефективної навігації та пошуку відповідної інформації в цифрових текстах.
Вибіркове читання	Вибір окремих частин тексту для читання на основі відповідності цілям чи інтересам читача.

Co-funded by
the European Union

ЕЛЕКТРОННИЙ ТЕКСТ

- текстове утворення, призначене для сприйняття з екрана монітора і для цього перетворене на відповідний цифровий код, розміщене на електронному носії та викладене в комп'ютерній мережі
- текст, продюкований за допомогою будь-якого електронного носія інформації (комп'ютера, телефону, планшета) і що поєднує в собі тією чи іншою мірою риси усного та письмового мовлення.

Co-funded by
the European Union

ВИМОГИ ДО ЕЛЕКТРОННОГО ТЕКСТУ

- лаконічність;
- присвячення кожного окремого абзацу тексту викладу кожної окремої думки;
- чіткість структури;
- застосування індуктивного стилю;
- оформлення переліків у вигляді маркованих списків;
- оформлення додаткової інформації у вигляді гіперпосилань
- прості та змістовні заголовки;
- використання нейтрального стилю мовлення;
- використання стандартної термінології;
- виділення ключових слів за допомогою кольору і шрифту;
- візуальний поділ тексту за допомогою підзаголовків;
- стандартні кольори посилань, що полегшує упізнавання вже переглянутих сторінок;
- графічні елементи.

Co-funded by
the European Union

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНИХ ТЕКСТІВ

- освітня цінність. Тексти повинні виховувати цінності гуманістичного суспільства, відповідальність фахівця за результати і наслідки його діяльності;
- пізнавальна цінність і науковий характер змісту текстів, регіональна географічна орієнтація, професійна орієнтація;
- відповідність змісту текстів віку та інтересам учнів, їхній рівень підготовки, інтелектуальні та пізнавальні вимоги.

Co-funded by
the European Union

ВІДМІННОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО ТА ДРУКОВАНОГО ТЕКСТІВ

- видимість та зручність
- обмеженість просторовими рамками
- форма пред'явлення інформації
- лінійність/нелінійність сприйняття
- структурна організація тексту
- наявність посередників

Co-funded by
the European Union

ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕКСТОВИХ МАТЕРІАЛІВ

- такі, що стосуються змістовно-стилістичного рівня електронних текстів (лексики, синтаксису та граматики)
- є формально-структурними (мається на увазі візуальна розмітка тексту, використання принципу «перегорнутої піраміди», кількість інтегрованих до тексту посилань).

Co-funded by
the European Union

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО СПРИЙНЯТТЯ ЕЛЕКТРОННОГО ТЕКСТУ

- обсяг тексту;
- швидкість читання тексту на екрані;
- графічні, візуальні та мультимедійні засоби іноді й перешкоджають сприйняттю текстової інформації
-

Co-funded by
the European Union

РІЗНИЦЯ У ЗАСВОЄННІ МАТЕРІАЛУ (РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ)

- Переважна більшість студентів віддають перевагу читанню у цифровому форматі,
- Значно швидше студенти прочитали тексти у цифровому, а не у друкованому форматі,
- Студенти оцінили ступінь розуміння цифрових текстів як вищу, порівняно з друкованими,
- Загальне розуміння текстів вище у випадку з друкованими текстами,
- Що стосується загальних питань, спосіб читання не має значення (наприклад, для розуміння основної ідеї тексту),
- Коли справа стосується конкретних питань, студенти значно краще сприймали та засвоювали інформацію, подану у друкованому вигляді.

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Co-funded by
the European Union

ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Дякую за увагу

irinabakalenko1970@gmail.com

<https://www.facebook.com/irina.bakalenko>

https://instagram.com/irina__bakalenko?igshid=YmMyMTA2M2Y=

https://www.tiktok.com/@irina_bakalenko?_t=8VHnsqMOSd4&_r=1

+380662388531

